

Weryfikacja potencjalnych rodziców zastępczych - tylko na ich wniosek

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: sobota, 26, kwiecień 2025 09:48

Piotr Majoch

Odśłony: 967

WSA: Prawo nie przewiduje możliwości dokonywania weryfikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej czy prowadzenia rodzinnego domu dziecka z urzędu. Organ może działać w tej sprawie wyłącznie na wniosek kandydata.

Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu orzekł o bezskuteczności czynności podjętej przez dyrektora jednego z powiatowych centrów pomocy rodzinie, który wydał wstępną negatywną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Sprawa rozpoczęła się od aktywności sądu rodzinnego, który zwrócił się do dyrektora o wskazanie, czy dane osoby spełniają wymagania, jakie w art. 42 ust. 1-3 przedstawia ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W dalszej kolejności, od badanych osób odebrano oświadczenia, zbadano ich sytuację osobistą, rodzinną, majątkową oraz stan zdrowia, a wreszcie zasięgnięto informacji dotyczących ich karalności. Na tym etapie napotkano opór - jedna z dwóch badanych osób była bowiem karana za przestępstwo umyślne. Następnym takim stanem rzeczy było stwierdzenie przez zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, że warunki umożliwienia pełnienia funkcji rodziny zastępczej nie są spełnione.

Badana rodzina wniosła na powyższe rozstrzygnięcie skargę, w której zarzucono naruszenie przepisów postępowania poprzez m.in. zaniechanie dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego, czy niezebranie całego materiału dowodowego. Uzasadniając ją, skarżący zapewnili, że dziecko, nad którym sprawują faktyczną opiekę, ma zapewnione odpowiednie warunki rozwoju i jest związane z "przyszywanymi" rodzicami silną więzią. Zdaniem skarżących, fakt karalności jednego z kandydatów na rodziców zastępczych nie unieważnia podstawowej zasady postępowania, czyli uwzględnienia dobra i interesu dziecka. Choć Sąd pochylił się nad podaną argumentacją, dostrzegł zupełnie inny powód jej uwzględnienia.

Sąd uznał skargę za uzasadnioną z przyczyn innych niż te podniesione przez skarżących, dotyczących proceduralnej strony aktywności organów w opisywanej sprawie. Opis postępowania wskazuje bowiem na to, że u jego początków nie leżał wcale wniosek skarżących, lecz wystąpienie sądu rejonowego o wydanie opinii. Taka forma działania nie jest zgodna z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, której art. 43 ust. 1 jasno wskazuje na wniosek samego kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, jako jedyny czynnik uruchamiający postępowanie w tej sprawie. Przepisy nie przewidują możliwości działania z urzędu, toteż podjęte czynności były wadliwe od samego początku, jako podjęte bez stosownego wniosku. Konsekwencją było stwierdzenie bezskuteczności tych działań.

Wyrok WSA we Wrocławiu z 24 marca 2025 r. (sygn. IV SA/Wr 552/24)

Źródło: CBOSA